

od vhoda najbolj oddaljen konec, se je končal v razpoki, ki nas je ustavila. Ves trud, da bi prišli skozenjo, je bil zaman.

Zdaj berem, da so prav tam novomeški jamarji pred šestimi leti vendarle prebili in odkrili nekajkrat daljši konec kraškega podzemlja. Mi pa smo si takrat po sedmih urah krasot in adrenalina spet zaželeli na beli dan. Za meritve in risanje seveda ni ostalo časa – ostal je le spomin na čudovito doživetje.

Ivan Žgajnar: Utrinki o rojstvu in prvih dveh letih delovanja društva

Ne bi hotel polemizirati s članki, ki so bili v letih od 1962 do 1964 objavljeni v Dolenjskem listu, vendar je treba po 40-tih letih, dokler spomin prvih jamarjev še bdi, o rojstvu društva povedati droben, vendar drugačen podatek. Društvo je nastalo poleti 1962 kot jamarska sekcija družabnega kluba Liga Omega (ne taborniškega društva!), v "poslovnih" prostorih kleti Andrijaničeve hiše, pod lekarno na Cesti komandanta Staneta. Pobudnik ustanovitve sekcije je bil častni član kluba Uroš Tršan, ki je kot zdravnik kirurg mladim (vsi smo bili študentje) ugajal, kajti njegova beseda je veliko veljala.

Naši prvi "odpravi" sta šli v jamo za Bajnofom pod Trško goro in v Beceletovo jamo za Starim gradom. Uroš je bil tisti, ki je za nas vzpostavil zvezo z ljubljanskimi jamarji in Jamarsko zvezo Slovenije. Zveza nas je opozorila na skoraj vse jame, ki smo jih pozneje obiskali. Tako tudi na jamo Studeno, v katero smo se odpravili takoj po obisku prvih dveh omenjenih jam. Te se je udeležil tudi Lojze Medle, ki ni bil član Lige Omega. Tedaj je že nastal zametek samostojnega jamarskega društva. Prvi pripravljavci ustanovitve društva smo bili mladi, zagnani, hrabri, idealisti, romantiki, vendar popolni laiki pri raziskovanju kraškega sveta, razen veterana Uroša, ki se naših akcij pogosto ni mogel udeležiti. Bili smo brez prave opreme, zato je bilo pri spustih precej improvizacij.

Društvo je bilo treba uzakoniti, kar se je na pobudo zveze zgodilo novembra 1962 z občnim zborom že dejavnih članov in še več drugih ljubiteljev kraškega sveta. Sešli smo se v prostorih Medobčinske zavarovalnice Novo mesto, kjer je bil zbor tudi naslednje leto ob

Ivan Žgajnar (levo) z Lojzetom Medletom v Kostanjeviški jami.

Arhiv JK Novo mesto

enakem času. Z legalizacijo društva v okviru tedanje SZDL (naša zveza je bil Jože Cvitkovič) smo dobili možnost za pridobitev materialne pomoči: jamarsko opremo iz Ljubljane, karbidovke in pajace (Moretti, Korenčan, Serini), gasilski čoln na posodo in tudi kakšen dinar iz občinske blagajne. Pozneje smo, skupaj z nekaterimi taborniki kluba Strela,

dobili tudi šotor za taborjenje pod jamo Studena. Društvo je s članki v Dolenjskem listu (Moškon, Vesel, Pavlič, Medle) stopilo iz jam v javnost in jo informiralo o naših obiskih v njih.

Sekcija jamarskega društva Kostanjevica je sicer izšla iz matičnega društva v Novem mestu, vendar moramo poznejši razcvet tedaj že Kostanjeviške jame pripisati samostojnemu Klubu jamarjev Kostanjevica na Krki. Kostanjeviška jama zasluži s turističnega in krasoslovnega vidika brez dvoma največjo pozornost, vendar bi ne bilo prav zanemariti drugih obiskanih jam, jih raziskati, izmeriti in izrisati ter podatke ohraniti.

Jamarski pionirji smo imeli v obravnavanih dveh letih kljub nevarnim spustom (Prepadna jama pri Banji Loki) mnogo sreče, saj ni bil nihče poškodovan. Tako želimo tudi sedanjim jamarjem.

Danilo Breščak: Spomin na ustanovitev jamarskega kluba

Jeseni 1962 so tudi v Novem mestu dozorele razmere za ustanovitev novega samostojnega kluba v sklopu Jamarske zveze Slovenije. Med mladimi, pa tudi že izkušenimi je bilo dosti interesa za raziskovanje jam. Ta interes je bil prisoten že več let. V tedanjem taborniškem klubu Strele jih je bilo nekaj, ki so se za jame močno zanimali, med njimi so bili tudi dr. Uroš Tršan, Jože Mikec in še nekateri.

Dne, ko se je odvijal ustanovni sestanek novomeškega kluba, se kar dobro spominjam. Jesenski, novembrski dan, nekoliko tmuren, kot je za ta letni čas običajno, proti večeru. Popoldan sem se doma, takrat smo stanovali na Bregu, pripravljal na naslednji šolski dan. Nenadoma se je na vratih pojavil bratranec Miran Marussig iz Ljubljane. Bili smo presenečeni. Takrat je bil star ravno dvakrat več kot jaz, okoli 30. Bil je izkušen alpinist in jamar, tudi z nekaterimi mednarodnimi izkušnjami. V imenu svojega ljubljanskega kluba je prišel na ustanovni sestanek kluba v Novem mestu, pa se je na kratek obisk ustavil še pri nas doma, saj takrat ni bilo ravno pogostih priložnosti za obisk sorodnikov. Beseda je dala besedo, povedal je, da prihaja na jamarski sestanek in me vprašal, kaj počnem v prostem času. "To bi bilo lahko nekaj zanimivega tudi zate," mi je dejal, in hitro sem bil pripravljen iti z njim. Med odraslimi nas je bilo tudi nekaj srednješolcev. Zapisnik ustanovnega sestanka - mislim, da je potekal v prostorih tedanjega DOZ-a na Glavnem trgu, kjer sta bila v službi Ivan Žgajnar in Lojze

Vzdušje na občnem zboru. Arhiv JK Novo mesto